

LAUDATIO

În onoarea domnului profesor universitar doctor **JEAN POESEN**,
de la Universitatea Catolică din Leuven, Belgia,
cu ocazia decernării titlului de *Profesor de Onoare*
al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Iași, 9 mai 2013

www.uaic.ro

Laudatio

În onoarea

Domnului profesor universitar doctor **Jean POESEN**,
de la Catholic University of Leuven (KU Leuven) - Belgia,
cu ocazia acordării titlului de *Profesor de Onoare* al Universității
„Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Stimate Domnule Profesor Poesen,
Stimați membri ai Senatului,
Stimat auditoriu,

Subsemnații, membri ai comisiei de întocmire a Laudatio, prezentăm, prin acest document, în fața Senatului Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, pe domnul profesor doctor Jean Poesen, recunoscut pe plan internațional ca o remarcabilă personalitate în domeniul geografiei fizice (geomorfologie, știința solului, conservarea solului și apei).

Profesorul Poesen s-a născut la 26 aprilie 1954, în Congo și a devenit licențiat, cu distincție mare, în Geografia fizică în anul 1976 la Universitatea Catolică din Leuven. La această prestigioasă universitate, în anul 1983, a obținut titlul de doctor (Ph. D) cu teza *“Rainfall erosion mechanism and soil erodibility”*, lucrare apreciată cu distincția maximă. În 1984, „World Wildlife Fund Belgium” îi acordă

premiul "World Conservation Strategy", la care în 1985 se adaugă și premiul științific "Dr. J. Savat".

Universitatea Catolică din Leuven l-a numit cercetător asociat și lector, în anul 1984, la Departamentul de Geografie. În anul 2000 a fost onorat cu titlul de profesor, ca semn de recunoaștere a activității didactice, de cercetare și servicii aduse universității. Din luna mai 2000, Domnul Profesor Jean Poesen este directorul Diviziei de Geografie de la KU Leuven, iar în perioada 2002-2006 a fost președintele Comisiei doctorale a Facultății de Științe - KU Leuven (cca. 400 doctoranzi).

În februarie 2009, Universitatea din Wolverhampton, School of Applied Sciences din Regatul Unit, i-a acordat titlul de Doctor of Science (Dr.Sc.) în Știința Solului și Geomorfologie pentru palmaresul său de erudiție internațional recunoscută, pe baza unui număr de 208 lucrări publicate în perioada 1977-2007. Acest „doctorat mai înalt” i-a fost acordat ca o recunoaștere a contribuției sale substanțiale și susținute la cunoașterea științifică.

Activitatea unui geograf de anvergură mondială, precum este Profesorul Jean Poesen, este deosebit de complexă și dificil de surprins în toată amploarea ei în această prezentare. Cu ocazia unui asemenea moment solemn, suntem onorați să punctăm câteva repere.

Profesorul Poesen a desfășurat o bogată și constantă activitate didactică, dovedind vocația sa pedagogică pentru instruirea tinerilor în spiritul muncii oneste și al competitivității. Activitatea sa didactică a constat, în special, în predarea unor cursuri sau susținerea de lucrări practice și seminarii, precum:

- Geomorfologia versanților și conservarea solului (curs, lucrări practice, seminarii și excursii);

- Eroziunea solului și geomorfologia fluvială;
- Geomorfologia regiunilor semi-aride și aride;
- Geografia țărilor în curs de dezvoltare;
- Seminariile despre cum să se întocmească proiecte de cercetare științifică.

Profesorul Poesen a avut statutul de profesor invitat (Guest Professor) la următoarele universități: Federal University of Technology (FUTO, Owerri, Nigeria), Purdue University (West Lafayette, Indiana, USA), Bar-Ilan University (Tel-Aviv, Israel), University of Barcelona (Barcelona, Spain), University of Cuenca (Cuenca, Ecuador), University of Mekelle (Mekelle, Ethiopia). De asemenea, merită să fie menționat statutul de Guest Research Professor pentru co-îndrumare studii post-doctorale, doctoranzi și cercetători la „Institute of Environment and Sustainable Development in Agriculture”, Chinese Academy of Agricultural Sciences, Beijing (August 2004 – July 2008) și, în mai 2003, a fost Guest Lecturer în procesele de eroziunea solului, conservarea solului și a apei pentru UNESCO - IHE Institute for Water Education, Delft, Olanda.

Pe lângă activitatea didactică, Profesorul Jean Poesen este implicat profund în cercetarea științifică și a abordat subiecte majore de interes fundamental și practic. Paleta temelor sale de cercetare științifică este foarte consistentă și se referă la: geomorfologie, eroziunea solului, dinamica sedimentelor, degradarea solului, colmatarea acumulărilor, evaluarea producției de sedimente la scări diferite, hidrologia versanților, procesele de deșertificare și tehnici de reducere, combaterea eroziunii solului, conservarea solului și apei (inclusiv dimensiunea umană), impactul schimbării mediului înconjurător (utilizarea terenurilor, climatul) asupra proceselor de

eroziune în diferite condiții ecologice, tehnici de geomorfologie experimentală (simularea ploilor și a scurgerii lichidelor), geografia țărilor în curs de dezvoltare.

În acest context, subliniem că a participat la un număr de 113 proiecte de cercetare, îndeosebi ca promotor sau co-promotor. Din acest număr total, titlurile a 31 de proiecte vor fi incluse la finalul acestei prezentări. Multe asemenea proiecte s-au derulat în străinătate și de aici a rezultat numărul imens, de 204 vizite de studiu în 47 de țări: Austria (2 vizite), Brazilia (2 vizite), Burkina Faso (o vizită), Canada (7 vizite), China (5 vizite), Croația (o vizită), Danemarca (2 vizite), Ecuador (6 vizite), Egipt (o vizită), Etiopia (13 vizite), Finlanda (o vizită), Franța (21 vizite), Gambia (o vizită), Germania (6 vizite), Grecia (8 vizite), Haiti (o vizită), Ungaria (5 vizite), Islanda (o vizită), India (o vizită), Indonezia (o vizită), Iran (o vizită), Israel (6 vizite), Italia (17 vizite), Japonia (o vizită), Lituania (o vizită), Maroc (2 vizite), Nigeria (o vizită), Niger (o vizită), Norvegia (2 vizite), Portugalia (4 vizite), Polonia (2 vizite), România (3 vizite), Senegal (o vizită), Slovacia (3 vizite), Africa de Sud (2 vizite), Spania (24 vizite), Sudan (o vizită), Elveția (2 vizite), Siria (o vizită), Tanzania (5 vizite), Thailanda (2 vizite), Tunisia (o vizită), Turcia (3 vizite), Uganda (7 vizite), Regatul Unit (13 vizite), U.S.A. (10 vizite), Vietnam (2 vizite).

Profesorul Poesen a participat la foarte multe conferințe, congrese și simpozioane în calitate de *Invited speaker*, *Keynote speaker*, *Plenary speaker*, *Chair*, *organizator* și *inițiator*. Astfel, se subliniază statutul de **co-organizator** al unui număr de 12 conferințe internaționale, dintre care amintim:

- Conference Session on Impacts of Environmental Change on Runoff, Water Quality and Sediment Regimes: Hillslope Erosion and Channel

Stability in Changing Environments (HS4.2) at the European Geophysical Society XVIII General Assembly, Wiesbaden, 3-7 May 1993;

- NATO advanced research workshop "Soil erosion models for global change" University of Oxford, 11-14 September 1995;
- International Conference on Tillage Erosion and Tillage Translocation, Leuven, Belgium (April 1999);
- Third International Congress of the European Society for Soil and Water Conservation "Man and Soil at the Third Millenium" (Academic Secretary), 27 March – 2 April 2000;
- Fourth International Symposium on Gully Erosion, Public University of Navarra, Spain, 17-19 September 2007;
- Fifth International Symposium on Gully Erosion, Marie Curie Skłodowska University in Lublin, Poland, 19-24 April 2010.

În plus, Profesorul Jean Poesen a avut rolul de **organizator**, președinte (**chair**) și copreședinte (**co-chair**) la 11 conferințe internaționale, precum:

- Chair of International Symposium on "Gully Erosion under Global Change", KU Leuven, Belgium, 16-19 April 2000 (135 participants) ;
- Co-chair of Second International Symposium on Gully Erosion under Global Change, IGBP/GCTE, 22 – 25 May 2003, Chengdu, China;
- Co-chair of the International Symposium on "Land Use Change and Geomorphic, Soil and Water Processes in Tropical Mountain Areas", Quito - Cuenca, Ecuador 16-21 December 2002;
- Co-chair of session S6 Hillslope Processes at the International Conference on Geomorphology of the IAG, Zaragoza, Spain, 7-11 September 2005;

- Co-chair of Highland 2006 “International conference on environmental change, geomorphic processes, land degradation and rehabilitation in tropical and subtropical highlands”. 19-25 September 2006, Mekelle University, Mekelle, Ethiopia;
- **Co-chair of the Sixth International Symposium on Gully Erosion in a Changing World (6th ISGE)**, 06-12 May 2013, „Alexandru Ioan Cuza” University of Iasi, Romania.

Pe baza renumelui său, profesorul Jean Poesen a devenit Joint Editor la prestigioasa revistă CATENA, An Interdisciplinary Journal of Soil Science - Hydrology – Geomorphology (1989 - 2007), editor șef pentru Catena Special Issues (1997-2007), iar din 2007 membru al comitetului editorial. Domnia sa este membru în comitetele editoriale și al altor jurnale: Soil Technology (review editor: 1988 - 1995), Earth Surface Processes and Landforms - Wiley (2008–2013), Cuadernos de Investigación Geográfica, Spain (2011 -), Bulletin de la Société, Géographique de Liège, Université de Liège, Belgium etc.

Rezultatele remarcabile ale activității Domnului Profesor Jean Poesen au fost recompensate, printre altele, prin acordarea unor premii sau nominalizări, precum:

- Wiley Award de la Grupul britanic de cercetări geomorfologice (British Geomorphological Research Group-BGRG) pentru cea mai bună lucrare în „Earth Surface Processes and Landforms” (1994);
- Membru asociat al „the Royal Academy for Overseas Sciences, Class of Technical Sciences, Belgium” (26 august 1997) și promovat “working member” al “the Royal Academy for Overseas Sciences, Class of Technical Sciences, Belgium (9 aprilie 2007);
- Membru asociat al „Royal Academy of Belgium for Sciences and Arts, Class of Natural Sciences” (2 decembrie 2000), respectiv membru al

comitetului național pentru știința solului (2000-2004, 2004-2006) și membru al comitetului național pentru IGBP-Global Change;

- Pe baza lucrărilor publicate și a scorurilor de citări, în perioada 1998-2003, Jean Poesen a fost ales cercetător cheie al ICG (Centre for Geo-ecological Research, o rețea de cinci universități olandeze și belgiene ce cuprinde un număr de 95 cercetători).

Opera geografică a Profesorului Jean Poesen este imensă. Domnia sa este autor sau co-autor al unui număr de 697 lucrări științifice, dintre care 370 lucrări cotate SCI (Science Citation Index) și lucrări în volumele conferințelor listate în Web of Knowledge. Demn de reținut este faptul că Domnia sa a redactat și publicat un număr de 30 de cărți, numere speciale ale unor reviste științifice, ghiduri de excursie și manuale. În plus, subliniem că Jean Poesen a donat deja majoritatea articolelor sale fondului Bibliotecii Departamentului de Geografie al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Contribuția științifică impresionantă a profesorului Jean Poesen l-a impus ca o personalitate de prim rang pe plan mondial. În acest context, este extrem de sugestiv de consemnat că, din anul 2003, Jean Poesen a fost înscris de către Thompson Research printre savanții indicatorilor științifici de bază (Essential Science Indicators Scientists) și cotate printre savanții de top 1% ai lumii, pe baza numărului de citări în publicațiile SCI dintr-o perioadă de 10 ani. Astfel, Domnia sa s-a clasat pe locul 12 în lista cu cei mai citați autori în Geoștiințe, respectiv cu un număr de 1290 citări referitoare la 104 lucrări științifice (*Science Watch, July-August 2007, Vol. 18, no 4*). În februarie 2013, lucrările sale au primit 9155 de citări, dintre care 7266 fără auto-citări, iar citarea medie per publicație este de 24,74. **O mențiune specială trebuie făcută pentru marele său index H de 49.**

Profesorul Jean Poesen este membru a numeroase și prestigioase asociații profesionale, precum: World Association of Soil and Water Conservation, International Association of Geomorphologists, Belgian Association of Geomorphologists (2005-2009: vice-president, 2009-2013: president), International Geographical Union; IGBP-GCTE Soil Erosion Network, Scientific Steering Committee (1994 -): GCTE (Global Change & Terrestrial Ecosystems); Réseau Erosion (Belgian representative, national correspondent), Soil and Water Conservation Society (USA), European Society for Soil Conservation (founding member November 4, 1988), European Geophysical Society, British Geomorphological Research Group, Belgian Society of Soil Science.

De asemenea, noi putem menționa și alte merite deosebite ale Profesorului Poesen, îndeosebi:

- Coordonarea/îndrumarea unui număr de 46 de doctori plus 7 doctoranzi;
- Statutul de expert și/sau consultant în numeroase organisme internaționale, precum United Nations Environment Programme, Commission of the European Communities, IGBP-GCTE (International Geosphere Biosphere Programme, Global Change and Terrestrial Ecosystems), the Environment Agency of Japan, UNESCO (Paris) on UNESCO FRIEND-NILE research component, local authorities/communities in Belgium, the Commission Earth Sciences of the Fund for Scientific Research-Flanders (1997- 2006) etc.

În ce privește cooperarea sa cu membrii corpului profesoral din Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, ne face plăcere să

comunicăm că domnul Profesor Jean Poesen, începând cu anul universitar 2010-2011, este profesor asociat la universitatea noastră.

Pe data de 25 mai 2011, în sala Ferdinand, în prezența studenților doctoranzi și masteranzi, a conferențiat pe tema "*Challenges in Gully Erosion Research*". Concomitent, profesorul Jean Poesen a facilitat primirea la KU Leuven a unor geografi români și a deschis noi punți de colaborare științifică în cadrul programului Erasmus-Socrates al Uniunii Europene. Din 2010 a asigurat stagii de documentare și vizite de studiu pentru cercetători români în cadrul programelor de schimburi academice bilaterale sau a acordat sprijin unor colegi români pentru a participa la o serie de conferințe internaționale.

În concluzie, considerăm că întreaga activitate a talentatului geograf belgian Jean Poesen exprimă dăruire, profunzime științifică, o mare pasiune pentru lucrul bine făcut și o neobișnuită putere de muncă. De aceea, acordarea titlului de *Profesor de Onoare* al Universității noastre Domnului Profesor Jean Poesen reprezintă o distincție care onorează o marcantă personalitate științifică și, în același timp, un apropiat al comunității academice românești. Opinia noastră sinceră este că Domnia Sa întrunește toate criteriile științifice și morale pentru a merita, cel puțin, titlul de *Profesor de Onoare* al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași și rugăm respectuos Senatul Universității să i-l confere în mod solemn.

COMISIA DE ÎNTOCMIRE A LAUDATIO

Președinte,

Prof. univ. dr. **Vasile IȘAN**, Rector al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași;

Membri:

Prof. univ. dr. **Constantin RUSU**, Președintele Senatului Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași;

Prof. univ. dr. **Mike FULLEN**, Universitatea din Wolverhampton, Regatul Unit;

Acad. Prof. univ. dr. **Dan BĂLTEANU**, Institutul de Geografie al Academiei Române din București;

Prof. univ. dr. **Corneliu IAȚU**, Decanul Facultății de Geografie și Geologie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași;

Conf. univ. dr. **Doru Toader JURAVLE**, Directorul Departamentului de Geografie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași;

Prof. univ. dr. **Ion IONIȚĂ**, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Iași, 9 mai 2013

**Participarea Domnului Profesor Dr. Dr.Sc. JEAN POESEN
la câteva proiecte de cercetare științifică**

- Erosion and sedimentation mechanisms by water and wind (January 1993-December 1996). National Fund for Scientific Research Belgium, Co-Promoter.
- European Soil Erosion Model EUROSEM) (August 1991-August 1994). Commission of the European Communities (DG XII), 12 research institutes, Co-Promoter.
- The effect of stone cover removal by ancient farmers in the Negev Desert, on runoff and erosion in the light of new hydrologic research (January 1991-January 1994). Funded by the Seagram Centre for Soil and Water Sciences, Hebrew University, Rehovot, Israel, Co-Promoter.
- Effect of Mediterranean matorral plant species on soil erosion subprocesses (1991-1994). Commission of the European Communities (DG XII), two research institutes, Promoter.
- Sedimentation and sediment delivery in small catchments (January 1995-December 1999). Research Fund KU Leuven, Co-Promoter.
- Impact of rock fragment content on concentrated flow erosion rates (November 1995-November 1998). Instituto Nacional de Investigacion Agraria y Alimentaria, Madrid, Spain. Co-Promoter.
- Experimental research and field measurements on gully erosion under various ecological conditions (January 1997-December 1999). National Fund for Scientific Research Belgium, Promoter.
- Assessment of sediment yield using sediment deposition rates in flood retention ponds. (October 1996-October 2000). Fund for Scientific Research Flanders. Promoter. (Dr Gert Verstraeten).
- Study of ephemeral gully erosion rates in agricultural environments (October 1995-October 2001). KU Leuven. Promoter.
- Strengthening of soil and water conservation research at the Chinese Academy of Agricultural Sciences, Beijing, China (January 1999-2002). VLIR-ABOS. Co-Promoter.

- Fighting desertification in the Tigray Highlands, Ethiopia: lessons to be learned from successes and failures of soil erosion control measures (1 October 2001-30 September 2007) VLIR-EI, Mekelle University. Zala Daget Project, Promoter. (Dr Jan Nyssen, Belgian expert, Drs. Nigussie Haregeweyn, MU). €309,867.
- Study of historical gully development in the Meerdaal Forest, central Belgium (October 2000-September 2004). FWO-Flanders. Promoter.
- Land Quality Indicators for monitoring and evaluating sustainable land management in the Lake Victoria catchment area (1999-2005). DGIS Mixed Fellowship. Co-Promoter.
- Sediment delivery to watercourses from rural areas: assessment and evaluation of control measures (1 October 2000-30 September 2003). Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, AMINAL Water. €325,000. Co-Promoter, K. Gillijns.
- Spatial variation and controlling factors of sediment yield on the Iberian Peninsula (October 2001-September 2007). Promoter.
- The relevance of contemporary geomorphic process measurements for the reconstruction of long-term landscape evolution at larger spatial scales. OT, Onderzoeksfonds, KU Leuven. (October-2002-September 2006) (€350,000). Co-Promoter.
- Soil Conservation Management in Southeast Tanzania. VLIR-EI ZEIN2002PR253 (August 2002-July 2007) (€310,000). Promoters: J. Deckers, Co-Promoters J. Poesen and B. Muys.
- Response of Gully Initiation and Development to Land Use Change in the Upper Yangtse River Basin, SW China (2003-2005). National Science Foundation of China (€70,000). Co-Promoter with Dr Li Yong, Chinese Academy of Sciences, Beijing, China.
- Towards integrated catchment management in tropical mountain areas: the problem of sediment management (Rio Paute, Ecuador). VLIR-EI ZEIN 2003pr280 (July 2003-May 2007) (€316,736). Promoter: G. Govers, Co-Promoters: J. Poesen, J. Deckers, R. Bouwen and B. Muys, Expert: B. De Bièvre).
- Land degradation and rehabilitation at the scale of Giba Catchment, Tigray, Ethiopia. University of Mekelle, VLIR-IUS (Phase 1: 1 August 2003-30 July 2008; €338,597, Phase 2: 1 August 2008-30 July 2013). Overall budget in Phase 1 = €4.3 million and in Phase 2 = €3.0 million. J. Poesen is project team

leader of the Land Team with *circa* 20 team members (Flanders-Ethiopia).

- Impact of root properties on resistance of Mediterranean topsoils to water erosion (1 February 2004-30 April 2007). 'Conditions for Restoration and Mitigation of Desertified Areas using Vegetation (acronym: RECONDES, €950,000), EU, 6th Framework Programme, Specific Targeted Research or Innovation Project (STREP), GOCE-CT2003-505361, €196,000.
- Environmental change and geomorphic response in the Meerdaal Forest, Belgium. December 2004-November 2005. Postdoctoral Fellowship KU Leuven PDM/04/145 Tom Vanwallegghem (€71,440). Promoter.
- The environmental and socio-economic contribution of palm geotextiles to sustainable development and soil conservation. (BORASSUS) (1 July 2005-28 February 2009). European Commission, FP6 on Research, Technological Development and Demonstration. PhD Fellowship (Toon Smets). (Co-ordinator Professor M.A. Fullen, The University of Wolverhampton, UK). Co-Promoter: J. Poesen (€235,680).
- Desertification mitigation and remediation of land – a global approach for local solutions, DESIRE. 1 February 2007-31 January 2012. Integrated Project of European Commission Contract No 037046 (FP6, sub-priority 1.1.6.3. Global Change and Ecosystems). J. Poesen was Co-Promoter (€225,000).
- Modelling of spatial and temporal variations in soil erosion resistance during concentrated flow. KU Leuven Research Fund, Postdoctoral Fellowship, Anke Knapen (1 October 2007-30 September 2008). J. Poesen was Promoter.
- Assessment of the effects of soil and water conservation measures on runoff, soil loss and sediment yield at various temporal and spatial scales, 15 September 2008-14 September 2012. PhD research funded by the DESIRE Project, Desertification mitigation and remediation of land – a global approach for local solutions, DESIRE. Integrated Project of European Commission Contract No 037046 (FP6, sub-priority 1.1.6.3. Global Change and Ecosystems) (€225,000). Drs. Willem Maetens; J. Poesen was Promoter.
- Evaluation of the effects of plant roots on rill and gully erosion: application to cover crops. 1 December 2008-30 November 2009. Post-Doctoral Fellowship (PDM)-BOF)) (Dr Sarah De

Baets) from Research Fund KU Leuven (€73,000). Promoter: Jean Poesen.

- Erosion processes and sediment production in Mediterranean environments: evolution of gullies and piping under global change. 1 January 2009-31 December 2010 (2 years). Post-Doctoral Fellowship funded by the Spanish Ministry of Education and Science. Promoter J. Poesen; Post-Doctoral Researcher Dr Estela Nadal Romero (Instituto Pirenaico de Ecologia, Zaragoza, Spain), (*circa* €100,000).
- Water and sediment budgets of Lake Tana for optimisation of land management and water allocation. WASETANA Project. VLIR-EI Project (VLIR-UOS ZEIN2010PR374-39048) (5 years: 1 October 2010-30 September 2015). Bahar Dar University, Promoters: Jan Nyssen, Niko Verhoest, Valentijn Pauwels, Jean Poesen and Seppe Deckers (€330,000).
- Evaluation of the effects of biological geotextiles on soil erosion, 1 April 2010-31 March 2011. Postdoctoral Fellowship (PDM)-BOF (Dr Toon Smets) from Research Fund KU Leuven (€73,000). Promoter: Jean Poesen.
- Integrated geographical research for sustainable land management in the closed basins along the Rift Valley in northern Ethiopia. 2013-2018 (5 years), VLIR-TEAM Project, €299,998. Mekelle University, Department of Geography and Environmental Studies, (Dr Amanuel Zenebe, Mekelle, Ethiopia). Promoters: Jan Nyssen, Veerle Van Eetvelde (University of Ghent), Jean Poesen, Seppe Deckers and Nina Käyhö (University of Turku, Finland).